

Katedra filozofie Filozofické fakulty UP v Olomouci zve na přednášky **Jednoty filozofické**, které se konají v cyklu **Dialog přírodních a humanitních věd** každou středu od 13:15 hodin v učebně 127 na Křížkovského 12. Program: <http://sites.google.com/site/soucasnafilosofie/>.

Člověk jako normativní tvor

prof. RNDr. Jaroslav Peregrin, CSc.

Filozofická fakulta UHK v Hradci Králové

20. listopad 2013

Abstrakt: Člověk se od jiných živočišných druhů odlišuje mnoha způsoby, k nejpodstatnějším z nichž patří rozum, jazyk a také schopnost řídit se pravidly. V přednášce argumentuji, že je to především ta poslední schopnost, která je klíčová a bez které jsou ty další nepředstavitelné. Člověk je společenská bytost nejenom v tom smyslu, že žije ve společenstvích, ale i v tom, že tato společenství jsou strukturována složitým pletivem pravidel, která zásadním způsobem determinují modus vivendi lidí, kteří je tvoří, a v důsledku toho determinují i člověka jako takového. Soustava pravidel může vytvořit jistý "vnitřní prostor" - to jest tato pravidla můžeme přijímat a tím vstoupit do tohoto prostoru, nebo je můžeme jenom ("zvenčí") zaznamenávat. Dialektika těchto dvou postojů nám umožňuje nahlédnout, že ač je normativní rozměr pro člověka jakožto společenskou bytost naprosto klíčový a těžko postižitelný běžnými vědeckými metodami "nezúčastněného pozorování", není tento normativní rozměr ničím esoterickým, něčím, co by bylo z hlediska vědy pochybné.

Literatura: Jaroslav Peregrin, "Člověk jako normativní tvor", *Teorie vědy* 34, no. 1 (2012), ss. 3-23.